

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/720>

Materiál v pripomienkovom konaní do 14.01.2026

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom životného prostredia SR na základe Uznesenia vlády SR č. 599 z 9. októbra 2024

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrhom zákona sa odstraňujú nejasnosti v pojmoch týkajúcich sa geotermálnej energie. Precizujú sa staré a definujú nové pojmy tak, aby lepšie, jasnejšie a odborne presnejšie odzrkadľovali rozdiely vo výskyte, eksploatacii a využívaní geotermálnej energie. Oddelujú sa pojmy geotermálna voda a geotermálna energia hornín. Zavádza sa nový inštitút prieskumného územia s rozlohou do 0,1 km². S týmto malým prieskumným územím sú spojené rôzne administratívne, časové i finančné úľavy pre investorov/objednávateľov geologických prác. Investorom uľahčí rozhodovanie a plánovanie počas realizácie geotermálnych projektov aj zavedenie maximálnej lehoty na vypracovanie odborného stanoviska pri riešení výnimky z environmentálnych cieľov, ktorá sa pri geotermálnych projektoch uplatňuje. V súvislosti s prieskumnými územiami sa odstraňujú niektoré nezrovnalosti, ako povinnosť vyčerpať 100 % z rozpočtu do konca 2. roka predĺženia platnosti prieskumného územia, ktoré sa určuje na 4 roky; povinnosť vyčerpať 70 % z rozpočtu, ak žiadateľ preukáže, že prostriedky nestihol vyčerpať počas doby určenia prieskumného územia z dôvodu EIA, rovnako sa bude postupovať pri hodnotení začatia geologických prác, ktoré sa preukazujú vyčerpaním 10 % z rozpočtu geologickej úlohy. Odstraňuje sa absolútne právo veta dotknutých orgánov pri určovaní prieskumného územia tým, že nesúhlasné stanovisko musí byť odôvodnené a jeho predmet priestorovo vymedzený, čiže zobrazený na mapovom podklade. Žiadateľ o určenie prieskumného územia tak bude mať možnosť prieskumné územie korigovať podľa požiadaviek dotknutých orgánov.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.07.2026

Postoj RÚZ k materiálu

Návrhom zákona sa odstraňujú nejasnosti v pojmoch týkajúcich sa geotermálnej energie.. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedenú zásadnú pripomienku, ktorá sa týka výkonu banských aktivít v ochrannom pásme jadrového zdroja.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Do § 21 navrhujeme vložiť nový odsek za odsekom 1 v nasledovnom znení.

„(2) V lokalite s jadrovým zariadením je zakázané: a) vykonávať ložiskový geologický prieskum v ochrannom pásme jadrového zariadenia, b) vykonávať ložiskový geologický prieskum do vzdialenosti 3 km od seizmotektonického zlomu mimo ochranného pásma jadrového zariadenia. V okruhu 25 km od jadrového zariadenia sa vyžaduje štúdia vplyvu indukovanej seizmicity na jadrové zariadenie, ktoré sa nachádza v lokalite so seizmotektonickými zlomami.“.

Doterajšie odseky 2 až 5 sa označujú ako odseky 3 až 6.“.

Odôvodnenie:

Uvedená pripomienka má za účel predísť ohrozeniu jadrovej bezpečnosti pre prevádzke existujúceho alebo už povoleného jadrového zariadenia, ohrozeniu alebo poškodeniu zdravia zamestnancov prevádzkovateľa jadrového zariadenia a ostatných fyzických osôb, ohrozeniu, resp. poškodeniu majetku prevádzkovateľa jadrového zariadenia alebo majetku iných právnických osôb, prípadne predísť prevádzkovým udalostiam, nehodám a haváriám pri prevádzke jadrového zariadenia a s tým spojeným nakladaním s jadrovými materiálmi, vyhoretým jadrovým palivom, rádioaktívnym odpadom.

Priemyselná a banská činnosť môže viesť k narušeniu zlomu a jeho aktivácii, čo vyvolá následnú seizmickú aktivitu v dôsledku tejto antropogénnej aktivity (napr. frakovanie) a ohrozí jadrovú bezpečnosť jadrového zariadenia. Predísť takémuto ohrozeniu je nevyhnutné, a to vylúčením ložiskového geologického prieskumu v predmetných miestach. V zmysle bezpečnostných štandardov Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu sa pre lokalitu so seizmotektonickými zlomami požaduje štúdia ohrozenia jadrového zariadenia aktiváciou zlomu aspoň do okruhu 25 km.

Podľa Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (ďalej len „MAAE“) a ich Safety Standards Series No. SSG-9 (Rev. 1), Seismic Hazards in Site Evaluation for Nuclear Installations je kritickou oblasťou nielen oblasť jadrového zariadenia, ale aj oblasť tzv. blízkeho regiónu. Tento blízky región nemožno principiálne definovať polomerom ani tvarom (je definovaný geologickou a geofyzikálnou štruktúrou lokality), preto by akákoľvek banská činnosť mala byť predmetom ad hoc analýzy. Bezpečnostné štandardy MAAE určujú, že za blízky región sa považuje región symetrického tvaru s polomerom nie menším ako 25 km od JZ.

Pre účely analýzy seizmického ohrozenia lokalít jadrového zariadenia „Analýza seizmického ohrozenia lokality Jaslovské Bohunice“ (Kysel, 2014) sa za blízky región jadrového zariadenia považuje kruh s polomerom 30 km (v súlade s bezpečnostným štandardom MAAE).

Z tohto dôvodu z pohľadu seizmicity navrhujeme, aby akákoľvek činnosť, ktorá môže zmeniť rozloženie napätia a deformácie v podloží, na ktorú sa síce nevzťahuje predošlý odsek, ale spadá do blízkeho regiónu ($r=30$ km), musela byť pred jej vykonaním predmetom ad hoc analýzy vplyvov na indukovanú seizmicitu.

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/720>